

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Karin Bäckbro
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-01-20

1 (5)

Diarienummer
2013/SN 0206 001

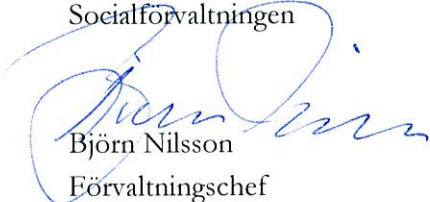
Socialnämnden

Svar på motion Åtgärder för att förebygga självmord

Förslag till beslut

- Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad.

Socialförvaltningen

Björn Nilsson
Förvaltningschef

Ansa Haapala
Stabschef

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat motionen ”Åtgärder för att förebygga självmord”. I motionen föreslås att en framställan ska göras till Stockholms Läns Landsting om att samarbeta med Tyresö kommun m.fl. intresserade kommuner kring självmordsförebyggande insatser riktade till de närmast anhöriga till personer som tagit sitt liv samt till personer som försökt begå

själv mord. Det föreslås också att det inom ramen för samarbetet ska tas fram förslag på hur berörda myndigheters arbete kan förbättras för att minska antalet självmord och självmordsförsök.

Ansvar för vården av suicidnära patienter och stödet till deras anhöriga åligger i första hand landstingets psykiatri. Inom öppenvårdspsykiatri i Tyresö ges vård till personer som bedöms vara suicidnära och stöd ges till anhöriga till personer som genomfört suicid. När personal inom socialtjänsten kommer i kontakt med personer för vilka de befarar att självmordsrisk kan föreligga tas kontakt med öppenvårdspsykiatri. Socialförvaltningens bedömning är att åtgärder och aktiviteter av det slag som föreslås i motionen redan bedrivs i verksamheterna. Eventuella behov av ytterligare kompetensutveckling och förtydligande av rutiner i samband med självmordsrisk och genomförda suicid kan ske inom ramen för ordinarie verksamhet och samverkan.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet de gröna i Tyresö har lämnat motionen ”Åtgärder för att förebygga självmord”.

I motionen föreslås

att en framställan ska göras till Stockholms läns landsting om att samarbeta med Tyresö kommun m.fl. intresserade kommuner, där insatser ska erbjudas de grupper som berörs i motionen, det vill säga de närmast anhöriga till personer som har tagit sitt liv ska erbjudas en serie stödsamtal samt att personer som försökt begå självmord ska erbjudas samtalsstöd hos psykolog,

att det, inom ramen för arbetet i detta samarbete, fortlöpande ska tas fram förslag på hur berörda myndigheters arbete kan förbättras, för att minska antalet självmord och självmordsförsök.

Socialnämnden har fått motionen på remiss för besvarande, som ett led i kommunstyrelsens beredning. Socialförvaltningen lämnar förslag till socialnämndens yttrande.

Bakgrund

Själv mordstalen varierar något från år till år, men trenden har varit en nedgång i själv mordstalen (per 100.000 invånare) sedan 1980, med en viss utplaning under senare år.¹ Under första hälften av 2000-talet låg suicidtalet i Tyresö kommun under genomsnittet för kommunerna/stadsdelarna i Stockholms län. Perioden 2001-2006 genomfördes 0,55 suicid per 1000 invånare i Tyresö kommun.²

Huvudansvaret för vården av suicidnära patienter och stödet till deras anhöriga ligger i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen (HSL) hos landstingets psykiatri. Det är inom psykiatrin kompetensen att bedöma suicidrisken och att omhänderta och vårda personer med suicidrisk finns. Kommunen och landstinget ska dock enligt HSL och socialtjänstlagen (SoL) samarbeta kring personer med psykisk funktionsnedsättning, då dessa har behov av insatser från båda huvudmännen.

Det finns program och riktlinjer för suicidprevention på nationell och regional nivå. Stockholms läns landsting har antagit en strategi för en nollvision för suicid inom Stockholms läns landsting för perioden 2009-2014. I landstingets regionala vårdprogram för suicidnärapatienter från 2010 betonas att en suicidnära patient vanligen bör omhändertas och vårdas inom specialistpsykiatrin. Där finns riktlinjer för suicidriskbedömningar och behandlingar/insatser samt för vilket stöd som ska ges till anhöriga till suicidnära patient och till anhöriga efter genomfört suicid.

Sedan juni 2013 finns en regional överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning³ mellan Capio AB, Psykiatri Södra Stockholm och Haninge, Nacka, Nynäshamn, Tyresö och Värmdö kommuner. Överenskommelsen omfattar vuxna personer från 18 år, med psykisk funktionsnedsättning, som har behov av vård och insatser från flera huvudmän. Enligt den regionala överenskommelsen hör det till kommunens ansvarsområde att samordna kommunens stödinsatser för den enskilde, att ansvara för insatser enligt SoL och LSS, hälso- och sjukvårdsinsatser t.o.m. sjuksköterskenivå och

¹ Uppgifter från Karolinska Institutets hemsida, baserade på Socialstyrelsens dödsorsaksstatistik.

² Stockholms läns landsting, Regionalt vårdprogram – Suicidnära patienter (2010)

³ Regional samverkansöverenskommelse, Överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk sjukdom och funktionsnedsättning (2013-06-30)

rehabilitering i bostad med särskild service, uppsökande verksamhet i samarbete med landstingets psykiatri och behandling av missbruk i samarbete med landstinget.

Ett nytt lokalt samverkansavtal mellan Tyresö kommun och öppenvårdspsykiatrin håller på att tas fram, då det tidigare avtalet löpt ut.

I Tyresö kommun är det idag Capio Psykiatri Tyresö som på uppdrag från landstinget har ansvaret för öppenvårdspsykiatrin. Capio tar emot besök på mottagningen, men har också en Mobil Psykiatri som kan göra hembesök dygnet runt vid behov. Suicidriskbedömningar görs för samtliga patienter. Personer som skrivs ut från slutenvård efter suicidförsök får en tid hos öppenvården inom en vecka, medan 30 dagar gäller övriga. Anhöriga till personer som begått självmord erbjuds alltid samtal. Varje mottagning har också ett anhörigombud, som ska ge anhöriga till Capios patienter stöd och råd. Då någon begått självmord görs alltid en Lex Sarah-anmälan och en händelseanalys, som vid behov leder till ändrade rutiner.

Kommunen har enligt Socialtjänsten (SoJ) det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver. Till socialnämndens uppgifter hör att genom uppsökande verksamhet främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden och erbjuda grupper och enskilda hjälp. När det är lämpligt ska det ske i samverkan med andra samhällsorgan, organisationer och föreningar.

Enligt Tyresö kommuns anhörigpolicy ska socialnämndens alla verksamhetsområden uppmärksamma och erbjuda stöd till anhöriga som hjälper, stödjer eller vårdar sina närstående. Det kan t.ex. handla om att ge stödsamtal till anhöriga.

Vissa grupper med förhöjd suicidrisk finns representerade bland de personer socialtjänsten kommer i kontakt med, t.ex. personer med psykisk funktionsnedsättning och särskilt personer med samsjuklighet i form av missbruk-/beroendeproblematik och psykisk funktionsnedsättning. När personal inom socialtjänsten kommer i kontakt med personer för vilka självmordsrisk kan antas föreligga kontaktas öppenvårdspsykiatrin. Eventuella

behov inom socialtjänsten av utveckling av kompetens eller rutiner kring hantering av suicidnära personer och deras anhöriga bör uppmärksammas i verksamhetsplaneringen.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningens bedömning är att huvudansvaret för stöd till personer som försökt ta sitt liv och till anhöriga till personer som tagit sitt liv ligger hos psykiatrin. Där finns den kompetens och de rutiner som krävs. Inom socialtjänsten kan personal i olika sammanhang komma i kontakt med suicidnära person eller deras anhöriga. Socialtjänstens ansvar är då att stödja personen och hjälpa denne att få kontakt med psykiatrin.

De insatser som föreslås i motionens första att-sats erbjuds redan inom öppenvårdspsykiatrin. Det förbättringsarbete som föreslås i motionens andra att-sats bedrivs redan i befintlig verksamhet. Mot den bakgrunden är socialförvaltningens bedömning att motionen ska anses besvarad. Motionen tar upp en angelägen fråga. Socialförvaltningens bedömning är dock att eventuella behov inom socialtjänsten av kompetensutveckling och förtydligande av rutiner i samband med självmordsförsök och genomförda suicid kan ske inom ramen för ordinarie verksamhet och samverkan.